

AMMATTIKORKEAKOULUN TOIMILUVAN MUUTTAMINEN

1 Säädöspohja

Ammattikorkeakoululain (932/2014) 7 §:n mukaan ammattikorkeakoulutoiminta edellyttää toimilupaa. Toimiluvan myöntää valtioneuvosto. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on, että ammattikorkeakoulu on koulutustarpeen vaatima ja että hakijalla on toiminnan laatu, vaikuttavuus ja tehokkuus huomioon ottaen taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset ammattikorkeakoululaissa säädettyjen tehtävien asianmukaiseen järjestämiseen.

Toimiluvan saajalla on oikeus harjoittaa ammattikorkeakoulutoimintaa toimiluvassa määrätyn koulutustehtävän mukaisesti. Toimiluvassa voidaan määrätä ammattikorkeakoululle myös sen tehtäviin kohdistuvia kehittämis- ja muita velvollisuuksia.

Valtioneuvosto voi muuttaa toimilupaa tai peruuttaa sen, jos koulutustarpeen olennaiset muutokset tai muut ammattikorkeakoulutoimintaan liittyvät olennaiset syyt sitä edellyttävät taikka, jos ammattikorkeakoulu ei täytä edellä mainittuja säädettyjä edellytyksiä.

Ammattikorkeakoululain 8 §:n 1 momentin mukaan ammattikorkeakoulun toimiluvassa määrätään siitä, mitä ammattikorkeakoulututkintoja ja niihin liitettäviä tutkintonimikkeitä ammattikorkeakoulun tulee antaa (*koulutusvastuu*). Toimiluvassa voidaan tarvittaessa myös täsmentää tutkintokohtaista koulutusvastuuta. Lisäksi toimiluvassa määrätään siitä, mitä ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja ja niihin liitettäviä tutkintonimikkeitä ammattikorkeakoulu voi antaa.

Valtioneuvosto on 11.12.2014 myöntänyt nykyisille ammattikorkeakouluosakeyhtiöille toimiluvat 1.1.2015 lukien. Valtioneuvosto on ammattikorkeakoulujen hakemuksesta 15.12.2016 muuttanut seitsemän ammattikorkeakoulun toimilupaa koulutusvastuiden osalta 1.1.2017 lukien. Kaikki valtioneuvoston hyväksymät muutokset koskivat koulutusvastuista luopumisia, minkä lisäksi valtioneuvosto antoi kielteisen päätöksen kahteen uutta koulutusvastuuta koskeneeseen hakemukseen.

2 Toimiluvan muutoshakemukset ja esitys toimilupien muutoksiksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja ammattikorkeakoulut kävivät syksyllä 2018 sopimuskauden 2017–2020 välitarkasteluneuvottelut, joiden yhteydessä tai kevään 2019 aikana osa ammattikorkeakouluista esitti toimilupiinsa lisättäväksi seuraavia koulutusvastuita:

1 Humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinto

- Diakonia ammattikorkeakoulu esittää yhteisöpedagogi (AMK) –koulutusvastuuta

2 Kulttuurialan ammattikorkeakoulututkinto

- Hämeen ammattikorkeakoulu esittää arthenomi (AMK) sijaan muotoilija (AMK) –koulutusvastuuta

3 Tekniikan ammattikorkeakoulututkinto

- Centria-ammattikorkeakoulu esittää insinööri (AMK) –koulutusvastuun osalta lisätäväksi täsmennyksen konetekniikka
- Karelia-ammattikorkeakoulu esittää rakennusmestari (AMK) –koulutusvastuuta

4 Liikunnan ammattikorkeakoulututkinto

- Jyväskylän ammattikorkeakoulu esittää liikunnanohjaaja (AMK) –koulutusvastuuta

Esitetään, että valtioneuvosto muuttaa Centria-ammattikorkeakoulu Oy:n toimilupaa 1.8.2020 lukien siten, että tekniikan ammattikorkeakoulututkintoa ja siihen liitettävää insinööri (AMK) –tutkintonimikettä koskevaa koulutusvastuuta täsmennetään sisältämään myös konetekniikan ala. Työ- ja elinkeinotoimistojen ammattibarometrin (9/2019) mukaan konetekniikan asiantuntijoista on pulaa Keski-Pohjanmaalla, Hämeessä, Kaakkois-Suomessa ja Lapissa, osin Etelä- ja Pohjois-Pohjanmaalla sekä paikoitellen myös muualla Suomessa. Valtakunnallinen ja erityisesti Centria-ammattikorkeakoulun toiminta-alueen konetekniikan asiantuntijoiden osaajapula huomioiden toimiluvan muuttamiseen on ammattikorkeakoululain (932/2014) 7 §:ssä tarkoitettut edellytykset.

Lisäksi esitetään, että valtioneuvosto antaa muihin hakemuksiin kielteisen päätöksen päätösehdotuksissa esitetyn perusteluin.

3 Vaikutukset

Centria-ammattikorkeakoulu Oy:lle myönnettävä uusi konetekniikan koulutusvastuu helpottaisi Centria-ammattikorkeakoulun toiminta-alueen pulaa konetekniikan asiantuntijoista. Koska Centria-ammattikorkeakoulu voi ottaa ensimmäiset uuden koulutusvastuun mukaiset tutkinto-opiskelijat vasta syksyllä 2020 ja koska ammattikorkeakoulututkinnon tavoitteellinen suorittamisaika on neljä vuotta, uuden koulutusvastuun vaikutukset ovat nähtävissä työmarkkinoilla vasta usean vuoden viiveellä.

Centria-ammattikorkeakoulu Oy:lle myönnettävä uusi konetekniikan koulutusvastuu ei lisää valtion menoja. Uusi koulutusvastuu toteutetaan ammattikorkeakoululle myönnetyn perusrahoituksen ja seuraaville sopimuskausille sovittavien tutkintotavoitteiden puitteissa.

Centria-ammattikorkeakoululla on ollut aiemmin konetekniikan koulutusvastuu vuoteen 2012 saakka. Centria-ammattikorkeakoulun mukaan uuden koulutusvastuun mukainen koulutus voidaan järjestää nykyisillä taloudellisilla ja henkilöstöresursseilla.

4 Asian valmistelu

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt syksyllä 2018 ja keväällä 2019 tehdyistä toimiluvan muutoshakemuksista kaikkien ammattikorkeakoulujen sekä Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:n lausunnot.

Lausuntopalaute Diakonia ammattikorkeakoulun hakemuksesta (yhteisöpedagogi)

Humanistinen ammattikorkeakoulu ei kannata esitystä ja pitää uusien koulutusvastuiden avaamista laajemmalle ammattikorkeakoulukentälle korkeakoulujen visiotyön vastaisena. Humanistinen ammattikorkeakoulu arvostelee lisäksi lausunnossaan Diakonia ammattikorkeakoulun menettelytapaa koulutusvastuun hakemisessa ilman yhteistä keskustelua. Saimaan ammattikorkeakoulu ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu eivät pidä uusia koulutusvastuuesityksiä korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen ja profiloitumisen kannalta tarkoituksenmukaisina ja katsovat, että uusia koulutusvastuita pitäisi tarkastella seuraavaa sopimuskautta koskevassa valmisteluprosessissa. Tampereen ammattikorkeakoulu ei ota kantaa yksittäisten ammattikorkeakoulujen koulutusvastuuesityksiin, mutta katsoo, että uusia koulutusvastuita tulisi tarkastella kriittisesti korkeakoulujen profiloitumisen ja valmistuvien työllistymismahdollisuuksien näkökulmasta. Tampereen ammattikorkeakoulu katsoo myös, että alueellisiin koulutustarpeisiin vastaamiseksi tulisi entistä enemmän hyödyntää ammattikorkeakoulujen yhteistyönä toteutettavia koulutuksia, joista useilla ammattikorkeakouluilla on jo runsaasti kokemuksia. Metropolia ammattikorkeakoulu pitää tehtyjä esityksiä perusteltuina, tutkintomääriä koskevat muutokset tulisi tarkastella alueelliset työvoimatarpeet huomioiden valtakunnallisena kokonaisuutena. Turun ammattikorkeakoulu puoltaa tehtyjä esityksiä, sillä kukin ammattikorkeakoulu on itse paras arvioimaan lakisääteisten tehtäviensä suorittamiseen tarvittavat koulutusalat.

Lausuntopalaute Hämeen ammattikorkeakoulun hakemuksesta (muotoilija)

Lahden ammattikorkeakoulu katsoo, ettei muotoilijakoulutuksen käynnistäminen 80 kilometrin päässä ole työvoimatarpeen näkökulmasta perusteltua, Lahden ammattikorkeakoulussa aloittaa vuonna 2019 noin 120 muotoilijaopiskelijaa, eikä vaikuttavuuden näkökulmasta kannata pirstaloida koulutusta nykyistä useampiin korkeakouluihin. Saimaan ammattikorkeakoulu ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu eivät pidä uusia koulutusvastuuesityksiä korkeakoulujen profiloitumisen ja rakenteellisen kehittämisen kannalta tarkoituksenmukaisina ja katsovat, että uusia koulutusvastuita pitäisi tarkastella seuraavaa sopimuskautta koskevassa valmisteluprosessissa. Tampereen ammattikorkeakoulu ei ota kantaa yksittäisten ammattikorkeakoulujen koulutusvastuuesityksiin, mutta katsoo, että uusia koulutusvastuita tulisi tarkastella kriittisesti korkeakoulujen profiloitumisen ja valmistuvien työllistymismahdollisuuksien näkökulmasta. Tampereen ammattikorkeakoulu katsoo myös, että alueellisiin koulutustarpeisiin vastaamiseksi tulisi entistä enemmän hyödyntää ammattikorkeakoulujen yhteistyönä toteutettavia koulutuksia, joista useilla ammattikorkeakouluilla on jo runsaasti kokemuksia. Metropolia ammattikorkeakoulu pitää tehtyjä esityksiä perusteltuina, tutkintomääriä koskevia muutoksia tulisi tarkastella alueelliset työvoimatarpeet huomioiden valtakunnallisena kokonaisuutena. Turun ammattikorkeakoulu puoltaa tehtyjä esityksiä, sillä kukin ammattikorkeakoulu on itse paras arvioimaan lakisääteisten tehtäviensä suorittamiseen tarvittavat koulutusalat.

Lausuntopalaute Centria-ammattikorkeakoulun esityksestä (insinööri/konetekniikka)

Centria-ammattikorkeakoulu toistaa lausunnossaan esityksensä, että sille palautettaisiin konetekniikan insinöörin tutkinnonanto-oikeus siten, että ensimmäiset opiskelijat 40 tutkintoa tavoittelevaan ohjelmaan saataisiin mahdollisimman nopeasti. Samalla

Centria esittää, jottei tutkintokatto olisi työvoiman tarpeen tyydyttämisen esteenä, että Centrian insinöörien tutkintotavoite asetetaan 200 vuosittaiseen tutkintoon. Centria-ammattikorkeakoulu on liittänyt lausuntoonsa Kokkolan kaupungin, Keski-pohjanmaan Yrittäjien, Insinööriliiton, Pohjanmaan kauppakamarin johtajan ja Pohjanmaan TE-toimiston vs. palvelujohtajan sekä Cabb oy:n ja Bolidenin puoltavat lausunnot. Lapin ammattikorkeakoulu ei kannata hakemusta eikä pidä koneinsinöörien koulutusvastuiden laajentamista pysyvästi Pohjois-Suomen alueelle perusteltuna (koulutuksen houkuttavuus koko maassa on heikkoa ja työllistyminen vaihtelevaa). Lapin ammattikorkeakoulu on toteuttanut useita rakennus- ja yhdyskuntatekniikan monimuotokoulutuksia yhteistyössä Centrian kanssa vuodesta 2013 ja on valmis toteuttamaan koulutusvastuullaan konetekniikan insinöörikoulutuksen samalla toimintamallilla myös Centrian alueella. Saimaan ammattikorkeakoulu ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu eivät pidä uusia koulutusvastuuesityksiä korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen ja profiloitumisen kannalta tarkoituksenmukaisina ja katsovat, että uusia koulutusvastuita pitäisi tarkastella seuraavaa sopimuskautta koskevassa valmisteluprosessissa. Tampereen ammattikorkeakoulu ei ota kantaa yksittäisten ammattikorkeakoulujen koulutusvastuuesityksiin, mutta katsoo, että uusia koulutusvastuita tulisi tarkastella kriittisesti korkeakoulujen profiloitumisen ja valmistuvien työllistymismahdollisuuksien näkökulmasta. Tampereen ammattikorkeakoulu katsoo myös, että alueellisiin koulutustarpeisiin vastaamiseksi tulisi entistä enemmän hyödyntää ammattikorkeakoulujen yhteistyönä toteutettavia koulutuksia, joista useilla ammattikorkeakouluilla on jo runsaasti kokemuksia. Metropolia ammattikorkeakoulu pitää tehtyjä esityksiä perusteltuina, tutkintomääriä koskevat muutokset tulisi tarkastella alueelliset työvoimatarpeet huomioiden valtakunnallisena kokonaisuutena. Turun ammattikorkeakoulu puoltaa tehtyjä esityksiä, sillä kukin ammattikorkeakoulu on itse paras arvioimaan lakisääteisten tehtäviensä suorittamiseen tarvittavat koulutusalat.

Lausuntopalaute Karelia ammattikorkeakoulun hakemuksesta (rakennusmestari)

Saimaan ammattikorkeakoulu ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu eivät pidä uusia koulutusvastuuesityksiä korkeakoulujen profiloitumisen ja rakenteellisen kehittämisen kannalta tarkoituksenmukaisina ja katsovat, että uusia koulutusvastuita pitäisi tarkastella seuraavaa sopimuskautta koskevassa valmisteluprosessissa. Tampereen ammattikorkeakoulu ei ota kantaa yksittäisten ammattikorkeakoulujen koulutusvastuuesityksiin, mutta katsoo, että uusia koulutusvastuita tulisi tarkastella kriittisesti korkeakoulujen profiloitumisen ja valmistuvien työllistymismahdollisuuksien näkökulmasta. Tampereen ammattikorkeakoulu katsoo myös, että alueellisiin koulutustarpeisiin vastaamiseksi tulisi entistä enemmän hyödyntää ammattikorkeakoulujen yhteistyönä toteutettavia koulutuksia, joista useilla ammattikorkeakouluilla on jo runsaasti kokemuksia. Metropolia ammattikorkeakoulu pitää tehtyjä esityksiä perusteltuina, tutkintomääriä koskevat muutokset tulisi tarkastella alueelliset työvoimatarpeet huomioiden valtakunnallisena kokonaisuutena. Turun ammattikorkeakoulu puoltaa tehtyjä esityksiä, sillä kukin ammattikorkeakoulu on itse paras arvioimaan lakisääteisten tehtäviensä suorittamiseen tarvittavat koulutusalat.

Lausuntopalaute Jyväskylän ammattikorkeakoulun hakemuksesta (liikunnanohjaaja)

Lapin ammattikorkeakoulu ei tue hakemusta, sillä koulutuspaikkojen lisääminen esitetyllä tavalla ei ole perusteltua alueellisten tai valtakunnallisten koulutustarpeiden

näkökulmasta eikä suunnitellusta osaamiskeskittymästä ole käyty keskustelua valtakunnallisissa liikunta-alan koulutusverkostoissa. Lapin ammattikorkeakoulu on valmis kasvattamaan nykyistä koulutustaan, mikäli siihen on valtakunnallista tarvetta. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu ei kannata vahvasti alueellisin perustein tehtyä ja nykyisiä niukkoja resursseja pirstaloivaa esitystä, jonka vaikutusarviointia ei ole tehty yhteistyössä valtakunnallisissa verkostoissa. Haaga-Helian näkemyksen mukaan liikunta-alan AMK-tutkintoon johtavien koulutuspaikkojen lisääminen Keski-Suomeen esitetyllä tavalla ei ole perusteltua alueellisten tai valtakunnallisten koulutustarpeiden näkökulmasta. Kajaanin ammattikorkeakoulu toteaa, ettei Jyväskylän hanketta tai sen vaikutusarviointia ole tehty yhteistyössä valtakunnallisissa verkostoissa eikä tällä hetkellä ei ole tarvetta liikunnanohjaajien (AMK) lisäkoulutukseen Suomessa. Nykyiset ammattikorkeakoulut voivat tarvittaessa vastata liikunta-alan osaamisen tuottamiseen Keski-Suomessa ja liikunta-alan koulutuksessa valtakunnallinen kehittäminen tulisi painottaa ennemminkin korkeakouluverkostossa tapahtuvaan yhteistyöhön, joilla luodaan uusia jatkuvan oppimisen esteettömiä koulutuspolkuja. Saimaan ammattikorkeakoulu ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu eivät pidä uusia koulutusvastuuesityksiä korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen ja profiloitumisen kannalta tarkoituksenmukaisina ja katsovat, että uusia koulutusvastuita pitäisi tarkastella seuraavaa sopimuskautta koskevassa valmisteluprosessissa. Seinäjoen ammattikorkeakoulu katsoo, että ammattikorkeakoulujen tarjoaman liikunta-alan tutkintokoulutuksen tarvetta ja koulutustarjonnan alueellista jakautumista tulisi arvioida kokonaisuutena ottaen huomioon erilaiset toteutusvaihtoehdot ja varaa mahdollisuuden palata aiempaan koulutusvastuuesitykseensä tulevaa sopimuskautta koskevissa neuvotteluissa. Tampereen ammattikorkeakoulu ei ota kantaa yksittäisten ammattikorkeakoulujen koulutusvastuuesityksiin, mutta katsoo, että uusia koulutusvastuita tulisi tarkastella kriittisesti korkeakoulujen profiloitumisen ja valmistuvien työllistymismahdollisuuksien näkökulmasta. Tampereen ammattikorkeakoulu katsoo myös, että alueellisiin koulutustarpeisiin vastaamiseksi tulisi entistä enemmän hyödyntää ammattikorkeakoulujen yhteistyönä toteutettavia koulutuksia, joista useilla ammattikorkeakouluilla on jo runsaasti kokemuksia. Metropolia ammattikorkeakoulu pitää tehtyjä esityksiä perusteltuina, tutkintomääriä koskevia muutoksia tulisi tarkastella alueelliset työvoimatarpeet huomioiden valtakunnallisena kokonaisuutena. Turun ammattikorkeakoulu puoltaa tehtyjä esityksiä, sillä kukin ammattikorkeakoulu on itse paras arvioimaan lakisääteisten tehtäviensä suorittamiseen tarvittavat koulutusalat.